

VODIČ U SVIJET OSIGURANJA DEPOZITA

HRVATSKA AGENCIJA ZA OSIGURANJE DEPOZITA
CROATIAN DEPOSIT INSURANCE AGENCY

HRVATSKA AGENCIJA ZA OSIGURANJE DEPOZITA (HAOD)

Hrvatska agencija za osiguranje depozita (prije Državna agencija za osiguranje štednih uloga i sanaciju banaka) osnovana je temeljem Zakona o Državnoj agenciji za osiguranje štednih uloga i sanaciju banaka (NN 44/94, 79/98, 19/99, 35/00 i 60/04) kao specijalizirana financijska institucija koja osigurava štedne uloge u kreditnim institucijama¹ i provodila je postupak sanacije banaka.

Osnovnoj djelatnosti HAOD-a upravljanja sustavom osiguranja depozita, upravljanja Fondom osiguranja depozita i sanacijskim fondom, nakon izmjena zakonodavnog okvira iz 2021. godine, dodana je uloga provođenja ovlasti u postupcima prisilne likvidacije kreditnih institucija.

Zakonski okvir za obavljanje poslova iz nadležnosti HAOD-a:

- Zakon o sustavu osiguranja depozita (NN, br. 146/20, 119/22)
- Zakon o prisilnoj likvidaciji kreditnih institucija (NN, br. 146/20)
- Zakon o sanaciji kreditnih institucija i investicijskih društava (NN, br. 146/20, 21/22).

Kreditne institucije, članice sustava osiguranja depozita solidarno odgovaraju za sve obveze HAOD-a i sustava osiguranja depozita.

Radom HAOD-a rukovodi direktor, a rad nadzire Nadzorni odbor kojeg imenuje Vlada Republike Hrvatske na prijedlog ministra financija.

¹ Kreditne institucije uključuju banke, stambene štedionice i štedne banke

SREDSTVA HAOD-a

Sustav osiguranja depozita financira se iz Fonda osiguranja depozita kojeg najvećim dijelom čine:

- Inicijalne naknade koje su kreditne institucije obvezne uplatiti za uključivanje u sustav osiguranja depozita i
- Premije za osigurane depozite koje su kreditne institucije, članice sustava osiguranja depozita obvezne redovito plaćati.

Isplata depozita u slučaju propasti kreditne institucije na teret je Fonda osiguranja depozita.

Propast kreditne institucije nije na teret poreznih obveznika!

OSIGURANJE DEPOZITA

Depoziti su novčana sredstva fizičkih i pravnih osoba položena na računu kreditne institucije (tekućim računima, žiroračunima, štednim računima).

Deponent je imatelj depozita (fizička i pravna osoba) ili u slučaju zajedničkog računa, svaki od imatelja depozita.

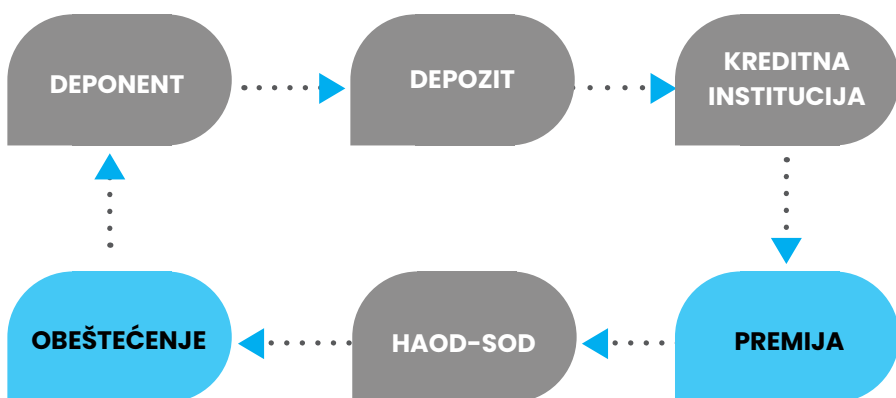
Osiguranje depozita je sustav koji omogućuje zaštitu deponenata od gubitka depozita u slučaju nastupa osiguranog slučaja, čuva povjerenje deponenata i doprinosi stabilnosti financijskog sustava.

Osigurani slučaj nastupa kada Hrvatska narodna banka donese rješenje o nedostupnosti depozita kojim se utvrđuje da kreditna institucija zbog svoje financijske situacije ne može, niti će uskoro moći,

isplatiti depozite ili kada nadležni sud donese rješenje o otvaranju postupka prisilne likvidacije nad kreditnom institucijom.

Obeštećenje predstavlja isplatu osiguranog depozita.

KREDITNE INSTITUCIJE I SUSTAV OSIGURANJA DEPOZITA

SOD-Sustav osiguranja depozita

Sve kreditne institucije koje su od Hrvatske narodne banke dobile odobrenje za rad i podružnice tih kreditnih institucija u drugoj državi članici obvezne su uključiti se u sustav osiguranja depozita u Republici Hrvatskoj.

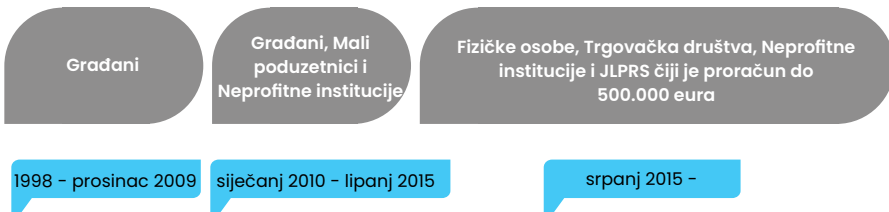
**Kreditne institucije
plaćaju premiju
osiguranja depozita,
ne i deponenti!**

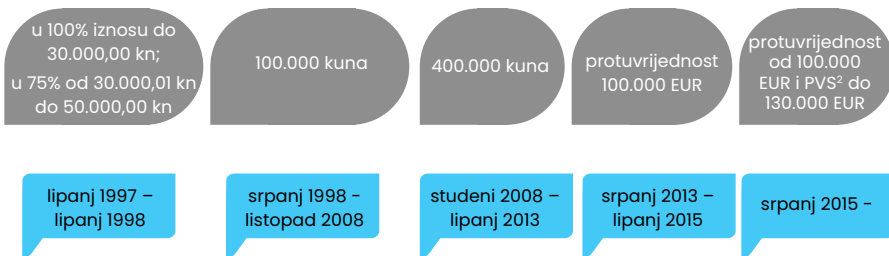
Popis članica sustava osiguranja depozita nalazi se na web stranici HAOD-a: <https://www.haod.hr/clanice>.

OBUHVAAT OSIGURANJA I IZNOS OBEŠTEĆENJA KROZ VRIJEME

OBUHVAAT OSIGURANJA

IZNOS OBEŠTEĆENJA

² PVS – privremeno visok saldo

DEPOZITI UKLJUČENI U SUSTAV OSIGURANJA DEPOZITA

Sustav osiguranja depozita obuhvaća:

- Depozite fizičkih osoba
- Depozite pravnih osoba
- Depozite neprofitnih institucija
- Depozite jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave čiji je proračun za prethodnu godinu iznosio najviše 500.000 eura

Sustav osiguranja depozita obuhvaća sljedeće vrste depozita:

- Sredstva na tekućim računima
- Sredstva na žiro-računima
- Sredstva na poslovnim računima
- Sredstva na deviznim računima
- Eurska i devizna štednja po viđenju
- Oročeni eurski i devizni štedni ulozi

Osiguranje se provodi po deponentu, po kreditnoj instituciji.

Osiguranjem depozita smanjuju se rizici za klijente kreditnih institucija.

IZNOS OSIGURANOG DEPOZITA

Svi deponenti, imatelji osiguranog depozita u trenutku nastupa osiguranog slučaja u kreditnoj instituciji imaju pravo na obeštećenje.

Obeštećenje je ograničeno do uključivo visine od 100.000 eura po deponentu na svim njegovim računima u jednoj kreditnoj instituciji. U ovaj iznos uključuje se i pripadajuća ugovorena kamata obračunata do dana nastupa osiguranog slučaja.

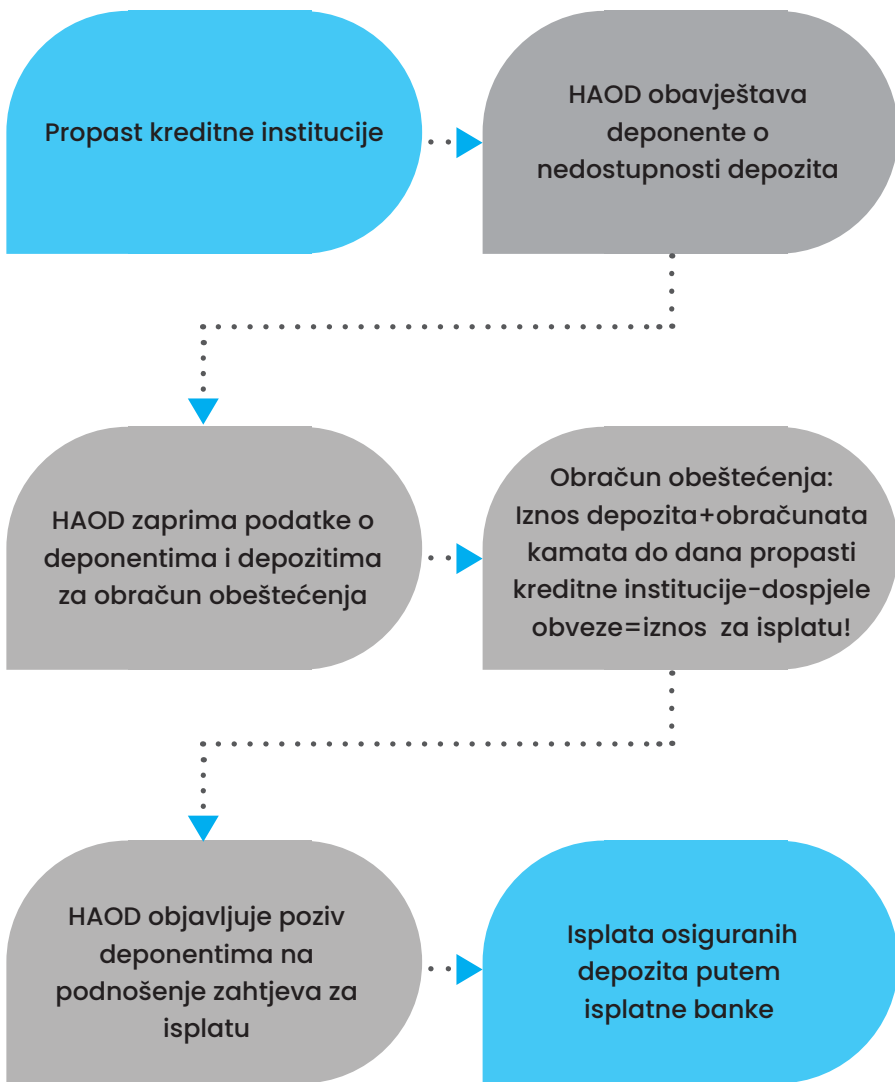
U pojedinim slučajevima depoziti koji predstavljaju **privremeni visoki saldo zaštićeni su u dodatnom iznosu do 30.000 eura, odnosno do ukupno 130.000 eura.**

Depoziti koji predstavljaju privremeno visoki saldo:

- a) depoziti po osnovi prodaje nekretnine u kojoj je deponent imao prebivalište ili boravište
- b) depoziti po osnovi transakcija vezanih uz događaje sklapanja braka, razvoda, umirovljenja, otpuštanja, invaliditeta, bolesti ili smrti
- c) depoziti koji proizlaze iz plaćanja naknade iz osiguranja ili odštete za žrtve kaznenih djela ili žrtve pravosudnih pogrešaka.

Privremeno visoki saldo može se isplatiti samo fizičkim osobama čiji su depoziti položeni u banci u razdoblju od tri mjeseca prije datuma nastupa osiguranog slučaja.

OBEŠTEĆENJE – ISPLATA OSIGURANOG DEPOZITA

DEPONENT FIZIČKA-PRAVNA OSOBA

Kada je deponent u istoj kreditnoj instituciji vlasnik depozita kao fizička osoba i zakonski zastupnik pravne osobe, u tom slučaju depoziti fizičke i pravne osobe osigurani su odvojeno.

**HAOD isplaćuje
obeštećenje do
razine osiguranog
iznosa.**

Navedeni ilustrativni primjeri odnose se na ukupna potraživanja na dan nastupa osiguranog slučaja, po ukupnim depozitima jednog deponenta, obračunatom kamatom do dana nastupa osiguranog slučaja i umanjeno za dospjele obveze deponenta:

Fizička osoba

MATE MATIĆ

Depozit: 80.000 eura

Kamata: 2.000 eura

Obveze: 1.000 eura

Ukupno: 81.000 eura

HAOD osigurava i isplaćuje: 81.000 eura

Pravna osoba

MATIĆ D.O.O.

Depozit: 3.150.000 eura

Kamata: 6.000 eura

Obveze: 1.000 eura

Ukupno: 3.155.000 eura

HAOD osigurava i isplaćuje: 100.000 eura

Potraživanje iznad osiguranog iznosa (3.055.000 eura) prijavljuje se u postupku prisilne likvidacije kreditne institucije.

Poslovni subjekt - obrt

U slučaju kada je deponent kod iste kreditne institucije vlasnik depozita kao fizička osoba i depozita koji proizlazi iz obavljanja samostalne djelatnosti, obrta ili OPG-a, pri obračunu obeštećenja ti depoziti tretiraju se kao depoziti jednog deponenta i osigurani su do uključivo razine od 100.000 eura.

Fizička osoba i fizička osoba vlasnik obrta

MATE MATIĆ

Depozit: 80.000 eura

Kamata: 2.000 eura

Obveze: 1.000 eura

Ukupno: 81.000 eura

MATE MATIĆ obrt za dimnjačarske usluge, vl. Mate Matić

Depozit: 40.000 eura

Kamata: 6.000 eura

Obveze: 2.000 eura

Ukupno: 44.000 eura

HAOD osigurava i isplaćuje: 100.000 eura ukupno

Potraživanje iznad osiguranog iznosa (25.000 eura) prijavljuje se u postupku prisilne likvidacije kreditne institucije.

DEPOZITI MALOLJETNIH OSOBA

Depoziti maloljetnih osoba posebno su osigurani i ne računaju se u depozite roditelja ili skrbnika. Depozitima maloljetnih osoba raspolaže zakonski zastupnik odnosno skrbnik u skladu s odredbama važećeg Obiteljskog zakona.

DEPOZITI U IZNOSU VEĆEM OD OSIGURANOG

Pravo na preostali dio depozita iznad osiguranog od 100.000 eura (ukupno potraživanje umanjeno za osigurani iznos) deponent potražuje prijavom potraživanja u postupku prisilne likvidacije kreditne institucije.

VALUTA U KOJOJ SE OBAVLJA ISPLATA

Osigurani depoziti isplaćuju se u eurima. Depoziti u stranoj valuti preračunavaju se i isplaćuju u službenoj valuti Republike Hrvatske prema srednjem tečaju Hrvatske narodne banke važećem na dan nastupa osiguranog slučaja.

ROK ZA ISPLATU OBEŠTEĆENJA

HAOD će započeti s pripremom sustava za isplatu obeštećenja odmah nakon nastupa osiguranog slučaja (donošenja rješenja o nedostupnosti depozita ili nakon otvaranja postupka prisilne likvidacije kreditne institucije).

Od 1. siječnja 2024. godine rok za početak isplate je 7 radnih dana od dana nastupa osiguranog slučaja.

Rok za isplatu može biti duži, primjerice u slučajevima kada je depozit predmet pravnog spora ili se na depozit primjenjuje privremeno visoki saldo.

HAOD isplatu obeštećenja ne obavlja samostalno, već preko isplatne banke. Način isplate naveden je u javnim objavama HAOD-a: na internetskim stranicama HAOD-a te oglasom u najmanje dvama dnevnim novinama koje su dostupne na području cijele Republike Hrvatske.

Deponenti imaju pravo na isplatu obeštećenja u razdoblju od 3 godine od dana nastupa osiguranog slučaja.

PREKOGRANIČNO OSIGURANJE DEPOZITA

Unutar EU, regulatorno je propisano osiguranje depozita. Depozite u kreditnim institucijama sa sjedištem na području EU osiguravaju nacionalni osiguravatelji depozita. Takva zaštita uključuje sve depozite u kreditnim institucijama država članica EU.

HAOD naglašava važnost informiranja o uvjetima osiguranja depozita u zemljama van Republike Hrvatske, a prije sklapanja ugovora i polaganja novca u određenu kreditnu instituciju.

DODATNE INFORMACIJE O OSIGURANJU DEPOZITA

KREDITNE INSTITUCIJE I INFORMACIJE O SUSTAVU OSIGURANJA

Kreditna institucija je dužna, prije sklapanja ugovora o primanju depozita, svim svojim postojećim i potencijalnim deponentima staviti na raspolaganje informacije o sustavu osiguranja depozita kojeg je članica. Informacije o sustavu osiguranja depozita trebaju biti dostupne u papirnatom ili elektroničkom obliku i bez troška za deponente, na svim dostupnim mjestima poslovnica kreditne institucije.

Kreditna institucija je dužna deponentu najmanje jednom godišnje dostaviti informacije o sustavu osiguranja depozita kojeg je članica, kao i o svim statusnim promjenama.

Na zahtjev deponenta kreditna institucija je dužna pružiti dodatne informacije o sustavu osiguranja depozita te uvjetima i postupku obeštećenja.

WEB STRANICA

Internetska stranica HAOD-a (www.haod.hr) nudi detaljne informacije o sustavu osiguranja depozita u Republici Hrvatskoj.

LINKEDIN

Za najnovije vijesti, informacije i promjene hrvatskih te inozemnih shema osiguranja depozita, posjetite platformu društvenih medija HAOD-a: LinkedIn (www.linkedin.com).

UPOZORENJE!

Ova publikacija je izvadak važećih pravila osiguranja depozita i služi samo u informativne svrhe.

*Odricanje od odgovornosti: Cilj je ove publikacije informirati javnost o sustavu osiguranja depozita na pristupačan način, u koju svrhu su instituti i zakonski pojmovi pojednostavljeni. Iz tog razloga, a zbog općenite naravi ovog teksta, ona ne može predstavljati temelj za tumačenje propisa koji uređuju područje osiguranja depozita niti informacije u njoj sadržane imaju pravnu snagu, posebno u slučaju razlike s važećim pravnim propisima. Hrvatska agencija za osiguranje depozita ne prihvaća odgovornost za eventualne pogreške u ovom tekstu te ne snosi odgovornost za bilo koju odluku koja je donesena ili radnju koje je poduzeta na temelju ovdje sadržanih informacija. O propisima koji se odnose na djelokrug i nadležnost Hrvatske agencije za osiguranje depozita možete se informirati putem internetskih stranica **www.haod.hr**.*

Hrvatska agencija za osiguranje depozita

10000 Zagreb, Jurišićeva 1/II

www.haod.hr

Tekst je izrađen 31. listopada 2023.